

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/24/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201345
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017201345.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci sťažovateľky (pôvodne žalobkyne): L. E., nar. XX.XX.XXXX, F. XXXX/XX, O. E., štátna príslušnosť: Kazachská republika, právne zastúpená: KADUC&PARTNERS s. r. o., Trojičné námestie 4, Trnava, proti žalovanému: Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície, Hrobáková 44, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA2-2017/007033-008 zo dňa 01.06.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/71/2018-133 zo dňa 03.07.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA2-2017/007033-008 zo dňa 01.06.2017 žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA9-46-002/2017-Z zo dňa 10.02.2017, ktorým správny orgán prvého stupňa zrušil trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa § 50 ods.1 písm. e/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoPC).

2. Z predloženého administratívneho spisu vyplynulo, že žalobkyni bol dňa 06.11.2013 Oddelením cudzineckej polície Nové Zámky podľa § 43 ods. 1 písm. a/ ZoPC udelený trvalý pobyt na 5 rokov na území SR ako štátnej príslušníčke tretej krajiny, ktorá je manželkou štátneho občana SR s trvalým pobytom na území SR. Trvalý pobyt bol žalobkyni udelený s platnosťou do 06.11.2018. Z rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 4C146/2016-35 zo dňa 08.09.2016 (ktorý nadobudol právoplatnosť dňa

21.09.2016) vyplynulo, že manželstvo žalobkyne a Mgr. J. X. uzavreté dňa 31.08.2013 bolo rozvedené. Manželstvo žalobkyne s občanom SR zaniklo do piatich rokov od udelenia trvalého pobytu na 5 rokov. Na základe uvedeného prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA9-46-002/2017-Z zo dňa 10.02.2017 zrušil žalobkyňu podľa § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC trvalý pobyt udelený podľa § 43 ods. 1 písm. a/ ZoPC, pretože jej manželstvo zaniklo do piatich rokov od udelenia trvalého pobytu na 5 rokov.

3. Žalovaný ako odvolací orgán ustálil, že prvostupňový správny orgán pri svojom rozhodovaní postupoval plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj s ostatnými právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky a nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali právny nárok účastníka konania na zrušenie napadnutého rozhodnutia. K námietke nesprávnej právnej interpretácie § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC uviedol, že existuje mnoho spôsobov ako si môže žalobkyňa zlegalizovať pobyt na území SR, a preto nepovažuje za zásah do súkromného a rodinného života ako neprimeraný. V prípade žalobkyne forma rodinného života na základe manželstva, ktoré bolo právoplatným rozsudkom rozvedené nie je teda preukázateľná, preto žalovaný zastáva názor, že dôvod na zrušenie trvalého pobytu považuje za správny.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA2-2017/007033-008 zo dňa 01.06.2017, ktorý zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA9-46-002/2017-Z zo dňa 10.02.2017, ktorým správny orgán prvého stupňa zrušil trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC.

5. K námietke prekážky právoplatne rozhodnutej veci uviedol, že konanie vo veci zrušenia trvalého pobytu, ktoré bolo ukončené zastavením konania zo dňa 23.10.2016, nie je oprávnený posudzovať v tomto konaní, uviedol však, že všeobecne ide o rozhodnutie procesné a nejde o rozhodnutie o veci, ktorou je zrušenie trvalého pobytu, a preto nemôže predstavovať prekážku začatia nového konania.

6. Ako zjavne nedôvodnú vyhodnotil krajský súd námietku týkajúcu sa nedostatočného zistenia stavu veci správnymi orgánmi, nakoľko žalobkyňa neoznačila žiaden dôkaz, ktorý by aj napriek jej návrhu nebol vo veci vykonaný, či ktorý nebol vykonaný napriek tomu, že ho vykonať mali z úradnej povinnosti, ani žiadnu z hľadiska rozhodnutia relevantnú skutočnosť, ktorá by bola nedostatočne ozrejmená.

7. K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré malo podľa žalobkyne spočívať v tom, že správne orgány nedostatočne zohľadnili jej status zraniteľnej osoby, okolnosť, ktorá odôvodňuje neuplatnenie § 50 ods. 1 ZoPC z dôvodu neprimeranosti dôsledkov zrušenia trvalého pobytu dôvodu zrušenia trvalého pobytu krajský súd uviedol, že už prvostupňový správny orgán sa zaoberal primeranosťou dôsledkov zrušenia pobytu žalobkyne vo vzťahu k dôvodom jeho zrušenia podľa § 50 ods. 2 ZoPC, pričom skutočnosť, že okolností prípadu nezohľadnil podľa predstáv žalobkyne, neznamená, že tieto okolnosti nezohľadnil vôbec.

8. Podľa obsahu odôvodnenia rozhodnutia správny orgán zohľadnil, že žalobkyňa nebola dôvodom ukončenia spolužitia s manželom, ako tvrdila, hoci podľa krajského súdu nie je preukázaný ani dôvod tvrdený žalobkyňou, ktorý mal spočívať v nadmernom požívaní alkoholu, agresivite, žiarlivosti a nepredvídateľnosti správania jej manžela, nakoľko podľa rozsudku o rozvode manželstva navrhovateľom rozvodu bol manžel žalobkyne a dôvodom bol rozvrat manželstva, podľa navrhovateľa jeho tvrdenia boli diametrálne iné, pričom súd dokazovanie v tomto smere nevykonával a skutočné dôvody v rozhodnutí o rozvode manželstva nekonštatoval. Súď zohľadňoval práva jej maloletého syna, pracovné aj športové aktivity žalobkyne a jej sociálne kontakty, na druhej strane však aj skutočnosť, že z manželstva

žalobkyne s občanom SR deti nepochádzajú.

9. Správnomu orgánu bolo známe, že žalobkyňa je po rozvode manželstva slobodným rodičom s maloletým dieťaťom a preto naplňa definíciu zraniteľnej osoby podľa § 2 ods. 7 ZoPC. Podľa krajského súdu status zraniteľnej osoby nenapĺňa ako osoba vystavená závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia, nakoľko takéto skutočnosti v konaní pred súdom ani pred správnym orgánom preukázané neboli a vyvodzovať ich nemožno iba zo samotného trestného alebo priestupkového konania vedeného voči bývalému manželovi žalobkyne. Preto hoci takéto postavenie žalobkyne v rozhodnutí priamo nepomenoval, neznamená to, že k nemu neprihliadol alebo ho spochybnil.

10. Krajský súd však zdôraznil, že ZoPC s takýmto postavením účastníka konania vo vzťahu k možnosti zrušenia jeho trvalého pobytu nespája priamo žiadne následky a pokiaľ správny orgán napriek takémuto postaveniu žalobkyne okolnosti prípadne vyhodnotil ako také, ktoré nie sú prekážkou zrušenia trvalého pobytu žalobkyne, nie je to dôvodom pre označenie jeho postupu alebo rozhodnutia za nezákonné.

11. Krajský súd poukázal na to, že podmienky zrušenia trvalého pobytu žalobkyne podľa § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC zánikom jej manželstva do 5 rokov od udelenia trvalého pobytu na 5 rokov od udelenia trvalého pobytu na 5 rokov (manželstvo zaniklo po troch rokoch jeho trvania) nepochybne naplnené boli, ustanovenie § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC upravuje iba výnimočné okolnosti, za danosti ktorých sa ustanovenie o zrušení trvalého pobytu neaplikuje.

12. Správne orgány oboch stupňov v tomto smere vykonali dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vyhodnotili všetky tvrdenia, ktoré žalobkyňa spájala s neprimeranosťou dôsledkov zrušenia trvalého pobytu, vrátane okolností týkajúcich sa syna žalobkyne, jej aktivít na území SR, či príkory spôsobovaných jej manželom, a s tým súvisiacich konaní, pričom svoje závery a spôsob ich prijatia zrozumiteľne ozrejmili. Tieto aj podľa krajského súdu majú racionálny základ a správna úvaha k nim vedúca má rozumné opodstatnenie.

13. Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

14. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť.

15. Sťažovateľka v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia námietky žalobkyne ako zraniteľnej osoby, v tejto súvislosti uviedla, že je osamelým rodičom s maloletým dieťaťom, ale aj obeťou fyzického a psychického násillia zo strany bývalého manžela, ktoré pokračovalo v rôznych formách aj po rozvode,
- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia o tom, že ZoPC nespája s postavením účastníka konania ako zraniteľnej osoby vo vzťahu k nemožnosti zrušenia trvalého pobytu priame žiadne následky,
- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia o námietke procesnej prekážky právoplatne rozhodnutej veci,
- nesprávne vyhodnotil, že žalobkyňa jednoznačne nepomenovala v čom spočíva neprimeranosť dôsledkov zrušenia jej pobytu, v tejto súvislosti uviedla, že detailne odôvodnila, aké následky bude mať pre ňu a jej maloletého syna zrušenie trvalého pobytu.

16. Z uvedených dôvodov navrhla kasačnému súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

17. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava vyjadrenia k

žalobe zo dňa 14.12.2018.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

18. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. apríla 2020 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

19. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-BA2-2017/007033-008 zo dňa 01.06.2017, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA9-46-002/2017-Z zo dňa 10.02.2017, ktorým správny orgán prvého stupňa zrušil trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľky sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

20. Podľa § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC policajný útvar zruší trvalý pobyt, ak štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bol udelený trvalý pobyt podľa § 43 ods. 1 písm. a) alebo § 46 ods. 1 písm. a) ak jeho manželstvo zaniklo do piatich rokov od udelenia trvalého pobytu na päť rokov.

21. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC ustanovenie odseku 1 neplatí, ak by dôsledky zrušenia trvalého pobytu boli neprimerané dôvodu zrušenia trvalého pobytu, najmä s ohľadom na súkromný a rodinný život štátneho príslušníka tretej krajiny.

22. V danom prípade bolo nepochybné, že správny orgán zrušil trvalý pobyt sťažovateľke z dôvodu, že jej manželstvo s občanom SR zaniklo rozvodom manželstva do piatich rokov od udelenia trvalého pobytu na päť rokov.

23. Nepochybné aj bolo, že správne orgány neaplikovali ustanovenie § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC, pretože nezistili dôvod na jeho aplikáciu.

24. Úlohou kasačného súdu bolo posúdiť, či obstoja námietky sťažovateľky uplatnené v kasačnej sťažnosti, ktorými brojila proti právnemu názoru krajského súdu ohľadne jeho záverov k otázke ustálenia, či sťažovateľka je takou zraniteľnou osobou, aby prichádzala do úvahy aplikácia § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC, ktorá vylučuje aplikáciu ustanovenia § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC.

25. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že aplikácia ustanovenia § 50 ods. 1 písm. e) ZoPC správnym orgánom je udržateľná, pokiaľ správny orgán pri rozhodovaní o zrušení trvalého pobytu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorému bol udelený trvalý pobyt podľa § 43 ods. 1 písm. a) alebo § 46 ods. 1 písm. a) a jeho manželstvo zaniklo do piatich rokov od udelenia trvalého pobytu na päť rokov, dostatočne skúmal existenciu okolnosti, ktorá vylučuje aplikáciu uvedeného ustanovenia zákona o pobyte cudzincov a učinil aj správne závery, ktoré nepredstavujú také dôsledky zrušenia trvalého pobytu pre sťažovateľku, ktoré by boli neprimerané dôvodu zrušenia trvalého pobytu, najmä s ohľadom na súkromný a rodinný život sťažovateľky.

26. V danom prípade nemal kasačný súd žiadne pochybnosti o tom, že správne orgány dostatočne

skúmali existenciu okolností, ktoré vylučujú aplikáciu uvedeného ustanovenia zákona o pobyte cudzincov, pretože z vykonaného dokazovania v administratívnom konaní bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľka, ako štátny príslušník tretej krajiny, síce po rozvode manželstva, ktoré inicioval jej bývalý manžel sa stala osamelou osobou s maloletým synom, avšak z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že status zraniteľnej osoby nenapĺňa ako osoba vystavená závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia. Takéto skutočnosti v konaní pred správny orgánom preukázané neboli a vyvodzovať ich nebolo možné iba zo samotného trestného konania vedeného voči bývalému manželovi sťažovateľky pre spôsob jeho ukončenia rovnako tak ani z priestupkového konania.

27. Ako totiž vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, čo korešponduje aj s obsahom administratívneho spisu, tvrdenie sťažovateľky, že bola vystavená závažným formám psychického a fyzického násillia, preukázané nebolo.

28. Z odpovede zaslanej z Obvodného oddelenia PZ Modra zo dňa 14.11.2016 bolo zistené, že v trestnej veci na bývalého manžela sťažovateľky „nebezpečné vyhrážanie“, ktoré bolo ukončené dňa 11.07. 2016 podľa § 214 ods. 1 a dňa 02.08.2016 bol spisový materiál zaslaný po vyznačení právoplatnosti na Okresný úrad Pezinok na prejednanie. V trestnej veci „nebezpečné prenasledovanie“ bolo zistené, že sa nejedná o trestný čin, ani priestupok alebo iný správny delikt a vec bola odmietnutá v zmysle § 197 ods. 1 písm. d/ TP. Z odpovede OR PZ v Pezinku, Odbor kriminálnej polície zo dňa 14.11.2016 bolo zistené, že sťažovateľka podala trestné oznámenie pre trestný čin únosu, konanie o uvedenom oznámení je ukončené uznesením o odmietnutí veci a je právoplatné. Z odpovede Okresného úradu Pezinok bolo zistené, že dňa 02.02.2017 bolo priestupkové konanie proti bývalému manželovi sťažovateľky ukončené rozhodnutím, ktorým bol Mgr. J. X. uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolužitiu.

29. Pokiaľ teda správne orgány dospeli k záveru, že uvedené okolnosti nepredstavujú také dôsledky zrušenia trvalého pobytu pre sťažovateľku, ktoré by boli neprimerané dôvodu zrušenia trvalého pobytu, najmä s ohľadom na súkromný a rodinný život sťažovateľky, keď bolo preukázané, že z manželstva sťažovateľky a jej bývalého manžela Mgr. J. X. nepochádzajú žiadne deti, učinil správny záver a v jeho posúdení krajským súdom nevidel ani kasačný súd sťažovateľkou tvrdené nesprávne právne posúdenie.

30. Na základe vyššie uvedeného kasačný súd dospel k záveru, totožnému so záverom krajského súdu, že tvrdenie sťažovateľky, že bola vystavená závažným formám psychického a fyzického násillia, preukázané nebolo. Existenciu takéhoto závažného konania nemožno vyvodzovať iba z priestupkového konania (právoplatne ukončeného voči bývalému manželovi sťažovateľky), za situácie, keď je zrejmé, že vzťahy medzi bývalými manželmi boli pred aj po rozvode manželstva mimoriadne napäté, pričom nemožno nevidieť, že práve bývalý manžel sťažovateľky inicioval rozvodové konanie pre stratu dôvery a správanie sa jeho manželky, ktoré označil ako neveru.

31. Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 50 ods. 2 predvída také skutočnosti, kedy by dôsledky zrušenia trvalého pobytu boli neprimerané dôvodu zrušenia trvalého pobytu, čo znamená, že za určitých okolností práve v dôsledku takýchto okolností správny orgán nepristúpi k zrušeniu trvalého pobytu. Pokiaľ však správny orgán po dostatočnom dokazovaní a vyhodnotení jednotlivých dôkazov vyčerpávajúco objasní, prečo k aplikácii ustanovenia § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC nedošlo, nemožno skutočnosť, že okolnosti prípadu nezohľadnili správne orgány podľa predstáv sťažovateľky považovať za nesprávne právne posúdenie.

32. Podľa kasačného súdu sa správne orgány dostatočne a presvedčivo venovali posúdeniu otázky, či sťažovateľka v čase vydania prvostupňového ako aj napadnutého rozhodnutia bola zraniteľnou osobou podľa definície zákona o pobyte cudzincov a pokiaľ dospeli k záveru, že nebolo preukázané, že jej status osamelej osoby s maloletým dieťaťom, možno spájať so statusom zraniteľnej osoby, ktorá by bola vystavená závažným formám psychického a fyzického násillia, s ktorou by bolo možné spojiť uplatnenie aplikácie § 50 ods. 2 písm. a/ ZoPC, ktorá vylučuje aplikáciu ustanovenia § 50 ods. 1 písm. e/ ZoPC,

bola takáto úvaha aj podľa kasačného súdu udržateľná.

33. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľky sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

34. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.).

35. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.